

Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor

mars 2015

*Granskning av
årsredovisning
2014*

Gällivare kommun

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	1
2.	Inledning	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	5
3.1.1.3.	Driftredovisning	5
3.1.2.	Balanskrav	5
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	6
3.1.3.1.	Finansiella mål	6
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	7
3.2.	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1.	Resultaträkning	7
3.2.2.	Balansräkning	8
3.2.3.	Kassaflödesanalys	9
3.2.4.	Sammanställd redovisning	9
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	9

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer verksamhetsmålen uppfyllelse som svag.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed med följande undantag:

- Kommunen följer inte **RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser** för redovisning av avsättning till avfallsdeponi.
- Kommunen följer delvis **RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar**. Komponentavskrivning tillämpas inte fullt ut. Genomförandet har dock påbörjats och fortskrider enligt plan.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har inte granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Rapportens innehåll har sakgranskats av kommunens ekonomichef.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

- Kommunen följer inte RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser för redovisning av avsättning till avfallsdeponi.
- Kommunen följer delvis RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Komponentavskrivning tillämpas inte fullt ut.

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild.

Bedömningen av den finansiella ställningen försvåras av de stora engångsposterna. Som framgår av förvaltningsberättelsen är kommunens resultat, rensat för jämförelsestörande poster, endast 0,35 mnkr.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår den förväntade utvecklingen för kommunen. Som framgår av förvaltningsberättelsen har stora engångsposter påverkat årets resultat, vilket kan försvåra tolkningen av bland annat kommunens finansiella ställning. Det framgår dock att erhållen ersättning från LKAB reserverats för nyanläggning av de utvecklingsområden som identifierats i kommunens planarbete.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och löptext.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas utfall samt avvikelsen mot budget redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, tkr	2014	Budget	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	1120	1340	220
Revision	1372	1535	163
Valnämnd	1147	784	-363
Överförmyndarnämnd	1221	1230	9
Kommunstyrelse	80721	82745	2024
Miljö- och bygg	2755	4430	1675
LKF	95875	96245	370
Service- och Tekniknämnd, skattefin	89679	90274	595
Service- och Tekniknämnd, affärsverks	0	0	0
Barn-, utbildning och kulturnämnd	270669	271359	690
Socialnämnd	445188	441448	-3740
Summa nämnderna	989747	991390	1643

Kommunstyrelsens överskott beror på att man inte förbrukat alla medel inom samhällsomvandlingen då utredningarna är i ett inledande skede. Överskottet beror också bland annat på vakanta tjänster och ej fullbordade rekryteringar.

Miljö- och byggnämndens överskott beror på ökade intäkter i bygglovsprocessen, effektivare miljötillsyn och effektivisering av stadsarkitekttjänsten.

Socialnämndens underskott beror främst på höga overtidskostnader under sommarperioden och höjningar av OB-tillägget. På grund av nämndens omfattande verksamhet blir underskottet stort i kr. Avvikelsen mot budget är endast 0,85 %.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som mycket god.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som svag.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2014:

Finansiella mål, fastställt av fullmäktige i budget 2014	Ev. kommentar	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning gällande resultatutjämningsreserven ska följas.		Målet har uppnåtts.
Resultatet ska minst motsvara 0,5 % av skatter och bidrag.		Målet har uppnåtts.
Finansieringen av investeringar ska över en rullande femårsperiod ske med egna medel. Verksamhetsmässiga och/eller ekonomiskt lönsamma investeringar kan finansieras med lånade medel.	Inga lån är upptagna.	Målet har uppnåtts.
Oförändrad utdebitering av kommunalskatt under planperioden.		Målet har uppnåtts.
Avsättningar till pensionskapitalplaceringar på minst 6 mkr.		Målet har uppnåtts.

Det finansiella målet om att resultatet minst ska motsvara 0,5 % av skatter och bidrag skulle kunna exkludera LKAB-ersättningar för en mer relevant styrning av ekonomin. Som målet är definierat har man dock nått målet.

Kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning i årsredovisning, som omfattar både finansiella och verksamhetsmässiga mål. Bedömningen är att man uppnått god ekonomisk hushållning.

Vår bedömning vad beträffar de finansiella målen är att man uppnått dessa och därmed också uppnått god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Vår bedömning av verksamhetsmålen framgår separat i denna rapport.

Bedömning

Vår granskning visar på att resultat är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2014.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhets mål som fastställts i budget 2014:

Verksamhetsmässiga mål, fastställda av fullmäktige i budget 2014	Ev. kommentar	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Avgifterna inom de affärsdrivande verksamheterna ska vara 100 % självfinansierade.		Målet har uppnåtts.
Kostnaderna för sjukfrånvaron minskar.	Kostnaderna har ökat med 1,4 mnkr sedan 2013 från 2,03 % till 2,10 % av total lön).	Målet har inte uppnåtts.
Täckningsgraden för skattefinansierad verksamhet ökar.	Täckningsgraden har minskat inom alla nämnders områden.	Målet har inte uppnåtts.

Kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning i årsredovisning, som omfattar både finansiella och verksamhetsmässiga mål. Bedömningen är att man uppnått god ekonomisk hushållning.

Vår bedömning vad beträffar de verksamhetsmässiga målen är att dessa endast delvis har uppnåtts. Vår bedömning av de finansiella målen framgår separat i denna rapport.

Bedömning

Vår granskning visar på att måluppfyllelsen avseende verksamheten endast delvis är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten i budget 2014.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen i allt väsentligt uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed med följande undantag:

Som framgår av redovisningsprinciper i årsredovisningen följer inte kommunen RKR:s rekommendation 10.2 för redovisning av avfallsdeponi. Det föreligger också en viss osäkerhet beträffande avsättningens storlek.

Vi bedömer dock att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående.

Resultaträkning	Utfall 2014	Utfall 2013	Skillnad
Verksamhetens intäkter exkl jämförelsestörande	292261	270080	22181
Jämförelsestörande intäkter	479319	71103	408216
Verksamhetens kostnader exkl jämförelsestörande	-1304601	-1248961	-55640
Jämförelsestörande kostnader	-15117	-1468	-13649
Avskrivningar	-46147	-43540	-2607
Verksamhetens nettokostnader	-594285	-952786	358501
Skatteintäkter	932951	905559	27392
Generella statsbidrag och utjämnung	110554	125328	-14774
Finansiella intäkter	15937	6165	9772
Finansiella kostnader	-606	-2156	1550
Årets resultat	464551	82110	382441

En analys av händelser som haft väsentlig påverkan på *skillnaden* mellan åren redovisas nedan.

I jämförelsestörande intäkter 2014 479.319 tkr ingår följande belopp:

- Intäkter från LKAB samt realisationsvinster 459.063 tkr.
- Bidrag till Hellnerstadion enligt avtal 5.000 tkr
- Ersättning för ombyggnad av kommunala lokaler 5.830 tkr
- Projektering äldreboende 9.426 tkr

Jämförelsestörande kostnader 2014 -15.117 tkr består av utrangerade tillgångar som ersatts av LKAB.

Årets resultat exklusive jämförelsestörande intäkter och kostnader uppgår till 349 tkr. Som kommunstyrelsen skriver i förvaltningsberättelsen motsvarar resultatet exklusive jämförelsestörande poster 0,03 % av totala skatte- och bidragsintäkter. Detta ger en helt annan bild av resultatet.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit inledande åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2015. Under 2014 har en del objekt lagts in med komponentavskrivning varför vi anser att kommunen är på god väg att införa rekommendationen fullt ut enligt den plan de har.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Avsättning för återställning av deponi redovisas till 9,7 mnkr. Beräkningen har inte uppdaterats per balansdagen av extern part. Beräkningen är inte nuvärdeberäknad och följer inte RKR:s rekommendation 10.2.

Vår bedömning är, med undantag för redovisning av avsättning för avfallsdeponi, att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Noter finns i tillräcklig omfattning.

Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. KRL:s krav har uppfyllts såväl avseende 8.1 som 8.2 samt att rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning har följts.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.

- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendationer har dock kommunen inte följt fullt ut:

RKR 10.2 Avsättningar och ansvarsförbindelser	Delvis	Det föreligger osäkerhet om storleken på avsättningen då varken kommunen eller en extern part gjort en detaljerad beräkning. Någon nuvärdeberäkning har heller inte gjorts.
RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar	Delvis	Komponentavskrivning tillämpas inte fullt ut 2014. Genomförande pågår enligt plan.

2015-03-27

Conny Erkheikki
 Projektledare

Hans Forsström
 Uppdragsledare